

Rolnummer 5620
Arrest nr. 45/2014 van 20 maart 2014

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 48 van de wet van 3 juli 2005 tot wijziging van bepaalde aspecten van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse bepalingen met betrekking tot de politiediensten, gesteld door het Hof van Beroep te Brussel.

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters J. Spreutels en A. Alen, de rechters L. Lavrysen, E. Derycke, P. Nihoul en T. Giet, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter M. Bossuyt, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van voorzitter J. Spreutels,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag en rechtspleging

Bij arrest van 14 maart 2013 in zake de politiezone nr. 5340 Brussel-West tegen Dounia Gosse, waarvan de expeditie ter griffie van het Hof is ingekomen op 28 maart 2013, heeft het Hof van Beroep te Brussel de volgende prejudiciële vraag gesteld :

« Is artikel 48 van de wet van 3 juli 2005 ‘ tot wijziging van bepaalde aspecten van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse bepalingen met betrekking tot de politiediensten ’ bestaanbaar met artikel 16 van de Grondwet, artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en artikel 17 van het Europees Handvest van de grondrechten, in zoverre het artikel 37, 2°, van dezelfde wet doet terugwerken tot 1 april 2001, artikel waarbij in paragraaf 1 van artikel XII.XI.21 van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 RPPoL tussen het tweede en het derde lid het volgende lid wordt ingevoegd : ‘ Voor de personeelsleden die zijn ingeschaald in de loonschaal M1.2, respectievelijk M2.2, respectievelijk M3.2, respectievelijk M4.2 of M5.2 of respectievelijk M7bis, wordt deze toelage evenwel beperkt tot het bedrag dat wordt berekend op de volgende manier : de wedde van een personeelslid met dezelfde geldelijke anciënniteit en de analoge baremische loopbaan dat respectievelijk is ingeschaald in de loonschaal M1.1, M2.1, M3.1, M4.1 of M7, vermeerderd met de toelage bedoeld in het tweede lid, 1°, verminderd met zijn eigen wedde en, in voorkomend geval, de toelage bedoeld in artikel XII.XI.51, § 1. ’ ? ».

Memories en memories van antwoord zijn ingediend door :

- de politiezone Brussel-West, met kantoren te 1080 Brussel, Briefdragerstraat 2;
- Dounia Gosse, wonende te 1040 Brussel, Jules Maloulaan 42;
- de Ministerraad.

Op de openbare terechtzitting van 8 januari 2014 :

- zijn verschenen :
  - . Mr. L. Herickx, advocaat bij de balie te Brussel, voor de politiezone Brussel-West;
  - . Mr. A. Paternostre *loco* Mr. B. Cambier, advocaten bij de balie te Brussel, voor Dounia Gosse;
  - . Mr. E. Deprez *loco* Mr. B. Renson, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad;
- hebben de rechters-verslaggevers T. Giet en L. Lavrysen verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil*

De geïntimeerde was aanvankelijk politieassistente, aangesteld bij de dienst « Jeugd » van de brigade « Recherche » van de gemeentepolitie van Sint-Jans-Molenbeek.

Ingevolge de politiehervorming werd de geïntimeerde opgenomen in de politiezone Brussel-West; zij werd ingeschaald in de graad van hoofdinspecteur met bijzondere specialisatie en werd aangesteld bij de dienst « Jeugd en gezin » van de gerechtelijke directie van de voormelde politiezone.

Op 1 maart 2004 heeft de geïntimeerde de politiezone Brussel-West verlaten.

Aangezien de genoemde zone weigert om haar de op grond van de artikelen XI.IV.3 en XII.XI.21 van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten aangevraagde vergoedingen en toelagen uit te keren, dagvaardt de geïntimeerde haar voormalige werkgever voor de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Aangezien die Rechtbank die vordering gedeeltelijk verjaard heeft verklaard en gegrond heeft verklaard met betrekking tot de periode van 30 oktober 2002 tot 1 maart 2004, stelt elk van de partijen hoger beroep in tegen het aspect van het vonnis dat haar benadeelt.

Na de juridische grondslag van de gevorderde toelagen en vergoedingen te hebben besproken - en na te hebben besloten tot het verantwoorde karakter ervan, onder voorbehoud van de kwestie van de verjaring -, stelt het Hof van Beroep met betrekking tot de jaarlijkse aanvullende toelage de voormelde prejudiciële vraag.

III. *In rechte*

- A -

A.1.1. De politiezone Brussel-West vraagt zich af wat het belang is van het antwoord op de prejudiciële vraag voor de oplossing van het voor de verwijzende rechter hangende geschil.

A.1.2. Artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 strekte immers ertoe de discriminatie te verhelpen waarvan de leden van het middenkader van de voormalige gerechtelijke politie bij de parketten het voorwerp uitmaakten ten opzichte van de leden van het operationeel kader van de voormalige BOB of van de voormalige gemeentelijke politiekorpsen met betrekking tot de toepassing van artikel XII.XI.21 van het koninklijk besluit van 30 maart 2001.

Aangezien die laatste bepaling krachtens het voormelde koninklijk besluit op 1 april 2001 in werking is getreden, diende de discriminatie waarop door het Hof is gewezen, noodzakelijkerwijs vanaf die datum te worden rechtgezet opdat het arrest nr. 102/2003 van 22 juli 2003 zou worden nageleefd. De bij artikel 37, 2°, ingevoerde beperking vindt daarenboven haar oorsprong in de wil van de wetgever om geen nieuwe discriminatie in het leven te roepen, ditmaal ten koste van de leden van het operationeel kader van de voormalige BOB of van de voormalige gemeentelijke politiekorpsen. Tijdens de parlementaire voorbereiding werd beklemtoond dat de voormalige leden van het middenkader van de gerechtelijke politie bij de parketten waren ingeschaald in veel hogere loonschalen dan die van hun collega's (loonschalen M1.2, M2.2, M3.2, M4.2, M5.2 en M7bis ten opzichte van de loonschalen M1.1, M2.1, M3.1, M4.1 en M7), en dat zij, door hun de aanvullende toelage onbeperkt te laten genieten, zouden worden bevoordeeld ten opzichte van de genoemde collega's.

A.1.3. Artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 heeft enkel betrekking op de leden van het middenkader van de voormalige gerechtelijke politie bij de parketten : de bij die bepaling ingevoerde beperking heeft dan ook geen betrekking op de geïntimeerde die de hoedanigheid van politieassistent bij de gemeentepolitie van Sint-Jans-Molenbeek had op het ogenblik dat zij in de voormelde politiezone werd opgenomen.

Volgens de politiezone Brussel-West vloeit daaruit bijgevolg voort dat de prejudiciële vraag « geen antwoord behoeft ».

A.2. Verwijzend naar het voormelde standpunt van de politiezone Brussel-West, zet de Ministerraad op zijn beurt uiteen dat de prejudiciële vraag « geen belang » vertoont voor de oplossing van het geschil, aangezien artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 niet op de geïntimeerde van toepassing is.

De Ministerraad zet uiteen dat « na onderzoek » immers wordt bevestigd dat artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 niet van toepassing is op de geïntimeerde, politieassistent bij de gemeentepolitie van Sint-Jans-Molenbeek op het ogenblik dat zij in de zone werd opgenomen, aangezien die bepaling enkel betrekking heeft op de leden van het middenkader van de voormalige gerechtelijke politie bij de parketten.

A.3. Met name verwijzend naar het standpunt van de politiezone en van de Ministerraad, zet de geïntimeerde uiteen dat de gestelde vraag over de bij artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 ingevoerde beperking wat haar betreft zonder « voorwerp en relevantie » is, aangezien die bepaling niet op haar van toepassing is, vermits zij niet tot het middenkader behoorde en bovendien geen deel uitmaakte van de voormalige gerechtelijke politie.

De door het Hof van Beroep gestelde vraag zou bijgevolg « geen enkel antwoord [behoeven] om te kunnen antwoorden en [haar] situatie te regelen ».

- B -

B.1. Aan het Hof wordt een vraag gesteld over de bestaanbaarheid, met artikel 16 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens en met artikel 17 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, van artikel 48 van de wet van 3 juli 2005 « tot wijziging van bepaalde aspecten van het statuut van de personeelsleden van de politiediensten en houdende diverse bepalingen met betrekking tot de politiediensten », in zoverre die bepaling artikel 37, 2°, van diezelfde wet doet terugwerken tot 1 april 2001.

Bij dat artikel 37, 2°, wordt een nieuw lid ingevoegd tussen het tweede en het derde lid van paragraaf 1 van artikel XII.XI.21 van het koninklijk besluit van 30 maart 2001 « tot regeling van de rechtspositie van het personeel van de politiediensten ».

Die paragraaf 1 bepaalt voortaan :

« Met uitzondering van hem bedoeld in artikel 29 van de wet van 27 december 2000 houdende diverse bepalingen met betrekking tot de rechtspositie van het personeel van de

politiediensten, wordt een bijkomende toelage toegekend aan het actueel personeelslid van het operationeel kader dat niet is benoemd in een graad van officier en dat, op de datum van inwerkingtreding van dit besluit, is aangewezen bij, gedetacheerd naar of ter beschikking is gesteld van een dienst die behoort tot de algemene directie gerechtelijke politie, een gedeconcentreerde gerechtelijke dienst van de federale politie of dat, op de datum van de oprichting van een korps van de lokale politie is aangewezen bij, gedetacheerd naar of ter beschikking is gesteld van een opsporings- of onderzoeksdienst van de lokale politie, of dat, op de datum van inwerkingtreding van dit besluit, is aangewezen bij of gedetacheerd is naar een betrekking van misdrijfanalist, of ter beschikking is gesteld van een dienst in deze hoedanigheid.

Het jaarlijks bedrag van deze toelage is vastgesteld op :

[...]

Voor de personeelsleden die zijn ingeschaald in de loonschaal M1.2, respectievelijk M2.2, respectievelijk M3.2, respectievelijk M4.2 of M5.2 of respectievelijk M7*bis*, wordt deze toelage evenwel beperkt tot het bedrag dat wordt berekend op de volgende manier : de wedde van een personeelslid met dezelfde geldelijke anciënniteit en de analoge baremische loopbaan dat respectievelijk is ingeschaald in de loonschaal M1.1, M2.1, M3.1, M4.1 of M7, vermeerderd met de toelage bedoeld in het tweede lid, 1°, verminderd met zijn eigen wedde en, in voorkomend geval, de toelage bedoeld in artikel XII.XI.51, § 1.

[...] ».

B.2. Alle partijen voeren aan dat artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 niet van toepassing zou zijn op de geïntimeerde - die politieassistente bij de gemeentepolitie van Sint-Jans-Molenbeek was op het ogenblik dat zij in de zone werd opgenomen -, aangezien dat artikel 37, 2°, enkel betrekking zou hebben op de leden van het middenkader van de voormalige gerechtelijke politie bij de parketten.

B.3.1. De in het geding zijnde wet van 3 juli 2005 strekte voornamelijk ertoe de gevolgen te trekken uit het arrest nr. 102/2003 van 22 juli 2003 van het Hof, door de discriminaties te verhelpen waarop in dat arrest door het Hof was gewezen.

B.3.2. In het kader van de beroepen tot vernietiging die tot het voormelde arrest nr. 102/2003 hebben geleid, was met betrekking tot het voormelde artikel XII.XI.21 - waarvan de wijziging in het geding is - voor het Hof aangevoerd dat die bepaling discriminerend zou zijn in zoverre zij « een bijkomende toelage [toekende] aan sommige personeelsleden afkomstig van de voormalige rijkswacht en de voormalige gemeentepolitie, zonder ze toe te kennen aan de leden van de voormalige gerechtelijke politie bij de parketten » (B.43.1).

Het Hof heeft dat middel gegrond bevonden en heeft het voormelde artikel XII.XI.21 vernietigd in zoverre het « de leden van de voormalige gerechtelijke politie niet de bij dat artikel ingestelde bijkomende toelage laat genieten » (dictum, punt 11).

B.4.1. Artikel 37 van de wet van 3 juli 2005 - waarvan het 2° te dezen in het geding is - strekt ertoe de aldus door het Hof vastgestelde discriminatie weg te werken.

Tegen die wet van 3 juli 2005 werden zelf verschillende beroepen ingesteld bij het Hof, die het bij zijn arrest nr. 27/2007 van 21 februari 2007 heeft verworpen.

B.4.2. Het Hof heeft bij dat arrest geoordeeld :

« B.34.3. [...] »

Met het arrest nr. 102/2003 heeft het Hof artikel XII.XI.21 RPPol vernietigd, in zoverre het de bijkomende toelage die het instelde, niet toekende aan de leden van de gerechtelijke politie bij de parketten.

B.34.4. De wijziging die artikel 37, 1°, van de wet van 3 juli 2005 aanbrengt in artikel XII.XI.21, § 1, eerste lid, RPPol, maakt het die personen mogelijk die toelage te genieten.

Artikel XII.XI.21, § 1, derde lid, RPPol beperkt het bedrag van die toelage evenwel wanneer die wordt toegekend aan de leden van het middenkader die afkomstig zijn uit de gerechtelijke politie bij de parketten.

Die wijzigingen in artikel XII.XI.21, § 1, derde lid, RPPol worden als volgt verantwoord :

‘ Artikel 37, 1° en 2° van het ontwerp betreft de laatste van de door het Hof vernietigde bepalingen. Inzonderheid handelt het hier over de bijkomende toelage die aan de middenkaders van de voormalige BOB werd toegekend en niet aan de middenkaders van de voormalige GPP, reden waarom het Hof artikel XII.XI.21 heeft vernietigd, “ in zoverre het de leden van de voormalige gerechtelijke politie niet de bij dat artikel ingestelde bijkomende toelage laat genieten ”.

Mag de motivering van dit dictum door het Hof enigszins verbazen, gegeven het feit dat de problematiek inzake de loonspanningen tussen ex-BOBers en ex-GPPers reeds ettelijke jaren frekwent de media en actualiteit hebben gehaald en trouwens nog altijd halen (zie de slogan “ gelijk werk, gelijk loon ”), doch betaamt het in een democratische rechtsstaat zich ook hier te conformeren aan ’s Lands Hoogste College en de aangestipte rechtsschending ongedaan te maken. Ingaande op het advies 37.496/2 van de Raad van State, volgt hieronder een omstandige toelichting bij de bestaansreden van voormelde toelage.

Zo moet immers worden vastgesteld dat de gewezen leden van het middenkader van de GPP (die geen basiskader had), ongeacht of zij zijn aangeworven op basis van een diploma van niveau 2+ of niet, allen zijn ingeschaald in significant hogere loonschalen (namelijk M1.2, M2.2, M3.2, M4.2, M5.2 en M7bis) dan hun collega's van het middenkader van de ex-BOB (die ingeschaald zijn in de loonschalen M1.1, M2.1, M3.1, M4.1 en M7) en *a fortiori* dan de leden van het basiskader ex-BOB. De enige bestaansreden van kwestieuze bijkomende toelage is dan ook de - zij het meestal slechts gedeeltelijke - dichtung van de loonkloof tussen de beide personeelscategorieën.

In die context is nu evenwel gebleken dat bij gelijke anciënniteit, jonge middenkaders van de ex-BOB, door de toekenning van voormelde bijkomende toelage, de jongste middenkaders van de voormalige GPP uiteindelijk qua verloning voorbijsteken bij de initiële inschaling. Is de bestaansreden van die toelage het op dat ogenblik enigszins dichten van de kloof tussen het verloningsniveau van de ex-BOBers en dat van de ex-GPPers, dan mag zij evenwel niet tot gevolg hebben dat in vergelijkbare toestanden de loonspanning wordt omgekeerd. Vandaar het voorstel om in die zin het toepassingsgebied van de aangevochten bepaling uit te breiden tot alle middenkaders van de voormalige GPP en met inachtneming van de vergelijkbare loonschalen/verloning waarin zij en hun collega's rijkswachters op 1 april 2001 werden ingeschaald. Theoretisch zal men dus de volgende vergelijkingen moeten maken: M1.1 met bijkomende toelage *versus* M1.2, M2.1+ *versus* M2.2, M3.1+ *versus* M3.2, M4.1+ *versus* M4.2 of M5.2 en uiteindelijk M7 *versus* M7bis verhoogd met de toelage bedoeld in artikel XII.XI.51, § 1 RPPol. Alle hypothesen in acht genomen, inclusief analoge baremische evoluties, komt dit er in de praktijk evenwel concreet op neer de GPPers die zich op 1 april 2001 in één van de eerste trappen van de loonschaal M3.2 bevonden, dezelfde toelage toe te kennen maar dan wel logischerwijze beperkt tot het bedrag nodig om een zelfde verloningsniveau te bekomen als die van hun collega's ex-rijkswacht van dezelfde loontrap in de loonschaal M3.1. De bijsturing is dus tijdelijk en degressief, nu vanaf trap 9 in de loonschaal M3.2 en in de nuttige gedeelten van de andere loonschalen de vergelijkingen geen probleem meer stellen en men terugvalt op de vaststelling dat de betwiste toelage de kloof naar het verloningsniveau van de GPPers niet dicht maar slechts verkleint. Het blijft dus vanaf dan een loonspanningscorrectie via de techniek van een "toelage" die het verschil niet geheel overbrugt. Uit het arrest willen afleiden dat, gegeven de doorgevoerde bijsturing, dit laatste discriminatoir blijft, is een redenering zonder rechtsgrond. Het is duidelijk dat de ongebreidelde toekenning van het volledige bedrag van de toelage aan alle leden van het middenkader van de ex-GPP volledig aan de bestaansreden ervan zou voorbijschieten en een nieuwe discriminatie zou genereren en wel ten opzichte van alle andere personeelsleden die de toelage niet genieten. Met de toekenning van de toelage aan de facto bepaalde leden van de voormalige GPP en met evolutieve en gedifferentieerde bedragen, wordt volgens de overheid tegemoet gekomen aan de laatste grief van het Hof.

Deze correctie is evolutief, hetgeen betekent dat ze in principe ook zal worden toegepast bij overgang naar een hogere loonschaal binnen hetzelfde kader. Daarbij zullen de respectieve nieuwe loonschalen met elkaar worden vergeleken. Voor die oefening komt ook de loonschaal M5.1, die geen inschalingsloonschaal is, in aanmerking. Zoals hierboven reeds gesteld zal die evolutieve vergelijking niet tot een correctie nopen omdat er dan geen omgekeerd loonspanningsverschil meer is' (*Parl. St.*, Kamer, 2004-2005, DOC 51-1680/001, pp. 24-25).

De minister van Binnenlandse Zaken wijst in verband met de ‘aanvullende toelage toegekend aan de ex-BOB’ers - niet-officieren - in de federale recherche’ nog op het volgende :

‘ Het Hof aanvaardt niet dat die toelage niet zou worden toegekend aan de leden van de voormalige GPP. Bij de oprichting van de federale recherche werd die toelage ingesteld om het weddenverschil tussen de ex-GPP’ers (wedde niveau 2+) en de ex-BOB’ers (wedde niveau 2) gedeeltelijk te compenseren. Die oplossing was onontbeerlijk vanaf het ogenblik dat die personeelsleden, in dezelfde eengemaakte structuur, belast werden met dezelfde taken.

In het wetsontwerp wordt de bewuste toelage ook toegekend aan de ex-GPP’ers maar enkel aan diegenen die minder zouden verdienen dan een collega van de ex-BOB met dezelfde pecuniaire anciënniteit gelet op de optelling van zijn wedde met zijn aanvullende toelage ’ (*Parl. St.*, Kamer, 2004-2005, DOC 51-1680/004, pp. 28-29) ».

B.5.1. Het staat in beginsel aan de verwijzende rechter om na te gaan of het nuttig is aan het Hof een prejudiciële vraag te stellen over de bepalingen die hij van toepassing acht op het geschil. Slechts wanneer dit klaarblijkelijk niet het geval is, kan het Hof beslissen niet op de vraag in te gaan.

B.5.2. Uit de voormelde arresten nrs. 102/2003 en 27/2007 van het Hof, uit de ontstaansgeschiedenis van artikel 37, 2°, van de wet van 3 juli 2005 en uit de parlementaire voorbereiding van die bepaling blijkt dat zij, zoals de partijen voor het Hof aanvoeren, daadwerkelijk enkel betrekking heeft op de leden van het middenkader die afkomstig zijn van de gerechtelijke politie bij de parketten.

Zij is dus niet van toepassing op de geïntimeerde, die politieassistente binnen de gemeentepolitie was voordat zij ingevolge de politiehervorming in een politiezone werd opgenomen.

B.6. De prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

De prejudiciële vraag behoeft geen antwoord.

Aldus uitgesproken in het Frans en het Nederlands, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 20 maart 2014.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

J. Spreutels